

Dosarul nr. 2r-784/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: E. Grumeza)

instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

22 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Melnic Irina, reprezentată de avocatul Boldesco Tatiana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cudlenco Ivan împotriva Irinei Melnic cu privire la recunoașterea pierderii dreptului la spațiu locativ și radierea vizei de domiciliu,

și la acțiunea reconvențională a Irinei Melnic împotriva lui Cudlenco Ivan, intervenienți accesorii Comisia de privatizare mun. Bălți și Primăria mun. Bălți cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată,

împotriva încheierii din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 23 iulie 2012, Cudlenco Ivan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Irinei Melnic cu privire la recunoașterea pierderii dreptului la spațiul locativ și radierea vizei de domiciliu.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 10 februarie 2010 a fost desfăcută căsătoria încheiată între el și pîrîta Irina Melnic.

Totodată, a susținut că apartamentul nr. XXXXX îi aparține în baza hotărârii Primăriei mun. Bălți nr. 335 din 26 aprilie 2004.

A mai declarat că Irina Melnic la 20 ianuarie 2010 a plecat peste hotarele Republicii Moldova, unde se află până în prezent.

Din considerentul că pîrîta are viză de reședință în apartamentul nr. XXXXX, îi creează dificultăți la plata serviciilor comunale.

Cere Cudlenco Ivan recunoașterea pierderii dreptului Irinei Melnic la spațiul locativ – apartamentul nr. XXXXX, cu obligarea Direcției de documentare a populației și evidență Bălți să radieze viza de reședință a Irinei Melnic din imobilul nominalizat.

Prin hotărârea din 20 septembrie 2012 a Judecătoriei Bălți, acțiunea a fost admisă și recunoscut pierdut dreptul Irinei Melnic la spațiul locativ - apartamentul nr. XXXXX, cu dispunerea radierii vizei de domiciliu a Irinei Melnic din apartamentul respectiv.

Prin încheierea din 26 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă cererea Irinei Melnic privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii și s-a aplicat sechestrul asupra apartamentului nr. XXXXX.

Prin decizia din 11 februarie 2014 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de către Melnic Irina, casată hotărârea Judecătoriei Bălți din 20 septembrie 2012, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

La 02 iunie 2014, Melnic Irina a depus cerere reconvențională împotriva lui Cudlenco Ivan cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată.

În susținerea acțiunii reconvenționale Irina Melnic a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 20 septembrie 2012 a fost recunoscut pierdut dreptul ei la spațiul locativ - apartamentul nr. XXXXX, cu dispunerea radierii vizei de reședință din apartamentul nominalizat.

A invocat că în baza hotărârii judecătorești nominalizate Consiliul mun. Bălți a emis decizia nr. 2/14 din 28 martie 2013, în temeiul căreia la 20 mai 2013 între Primăria mun. Bălți și Cudlenco Ivan a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr. 9036, ca rezultat pârâțul devenind unicul proprietar al apartamentului nr. 1 XXXXX.

A comunicat că, după moartea subită al fiului comun Melnic Alexandr, survenită la XXXXX, relațiile cu Cudlenco Ivan au devenit tensionate, iar aproximativ după o lună după decesul fiului lor, pârâțul, în absența ei, s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune privind desfacerea căsătoriei lor și ulterior cu prezenta acțiune de recunoaștere pierderii dreptului ei la spațiul locativ în litigiu.

A afirmat că într-adevăr se află înafara țării, fiind angajată în câmpul muncii în Federația Rusă, însă caracterul lucrului îndeplinit este de ordin temporar, fapt ce se confirmă și din datele din pașaportul național din care rezultă că des revine în țară.

Astfel, a menționat că plecarea ei peste hotarele țării s-a datorat unor circumstanțe ce nu au depins de voința sa, care au determinat-o să facă acest lucru, și anume starea materială precară, având în vedere că Cudlenco Ivan mai mult de 15 ani nu lucra nicăieri, familia în toată această perioadă de timp fiind întreținută doar de către ea, care la rândul său din anul 2008 a devenit șomeră, fiind nevoită să plece la muncă în Federația Rusă.

Cu atât mai mult, că erau necesare mijloace bănești pentru acoperirea tuturor cheltuielilor legate de înmormântarea fiului lor.

Indică că dânsa, afară de spațiul locativ în litigiu, nu dispune de o altă locuință, precum și lucrurile ei personale se află în acest imobil.

Pe lângă acestea, Cudlenco Ivan nu a prezentat probe prin care s-ar dovedi faptul că dânsa este plecată cu traiul permanent peste hotarele Republicii Moldova sau că dispune de un alt loc de domiciliu.

A invocat că după casarea hotărârii Judecătoriei Bălți din 20 septembrie 2012, dânsa și-a redobândit dreptul la spațiul locativ, schimbându-se situația existentă privind statutul apartamentului nr. XXXXX.

A solicitat Melnic Irina declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr. 9036 din 20 mai 2013 încheiat între Primăria mun. Chișinău și Cudlenco Ivan, cu încasarea din contul ultimului în beneficiul său sumei de 10 000 de lei cheltuieli de asistență juridică și 2 475 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii reconvenționale.

Prin încheierea protocolară din 16 iunie 2014 a Judecătoriei Bălți, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Comisia de Privatizare mun. Bălți.

Prin încheierea protocolară din 02 iulie 2014 a Judecătoriei Bălți, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Primăria mun. Bălți.

Prin hotărârea din 30 iunie 2015 a Judecătoriei Bălți, a fost admisă acțiunea inițială, fiind recunoscut pierdut dreptul Irinei Melnic la spațiul locativ - apartamentul nr. XXXXX, cu dispunerea radierii vizei de domiciliu a Irinei Melnic din apartamentul respectiv, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță și-a motivat soluția prin faptul că din momentul desfacerii căsătoriei – 10 februarie 2010, Melnic Irina numai este membrul al chirieșului principal Cudlenco Ivan, aceasta benevol părăsind spațiul locativ – apartamentul nr. XXXXX, plecând peste hotarele Republicii Moldova, nelocuind în locuința în litigiu o perioadă îndelungată de timp, mai mult de 6 luni, din anul 2009 până la momentul depunerii acțiunii inițiale de către Cudlenco Ivan – 23 iulie 2012 și fără a achita serviciile comunale.

Prin decizia din 08 decembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de către Melnic Irina și menținută hotărârea Judecătoriei Bălți din 30 iunie 2015.

Prin decizia din 25 mai 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Irina Melnic, casată decizia Curții de Apel Bălți din 08 decembrie 2015, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 iulie 2017, a fost admis apelul declarat de către Melnic Irina, casată hotărârea Judecătoriei Bălți din 30 iunie 2015 și pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii inițiale ca neîntemeiată și de admitere a acțiunii reconvenționale, fiind declarat nul contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr. 9036 din 20 mai 2013 încheiat între Primăria mun. Chișinău și Cudlenco Ivan.

Prin încheierea din 20 decembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de către Cudlenco Ivan.

La 10 august 2021 Cudlenco Ivan a depus o cerere prin care a solicitat ridicarea sechestrului de pe apartamentul nr. XXXXX, aplicat prin încheierea din 26 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți.

Prin încheierea din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, s-au anulat măsurile de asigurare asupra apartamentul nr. XXXXX, aplicate aplicate prin încheierea din 26 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți.

La 23 noiembrie 2021, Melnic Irina, reprezentată de avocatul Boldesco Tatiana, a declarat recurs solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, casarea încheierii din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu emiterea unei încheieri de respingere a cererii lui Cudlenco Ivan privind ridicarea sechestrului.

În motivarea recursului s-a indicat că consideră încheierea contestată ilegală și neîntemeiată.

Or, instanța de apel a reținut faptul că decizia din 16 iulie 2017 a Curții de Apel Bălți a fost executată de către Consiliul mun. Bălți, indicând în acest sens decizia nr. 3/8din 06 aprilie 2021.

Totodată, a mai indicat că, conform certificatului eliberat de Agenția Servicii Publice pe bunul imobil amplasat pe adresa mun. XXXXX, apartamentul nr. XXXXX, proprietar al acestui bun este Cudlenco Ivan, iar temeiul înscrierii dreptului de proprietate este contractul de vânzare-cumpărare, transmitere primire a locuinței în proprietate privată nr. 9036 din 20 mai 2013.

Astfel, se constată că, decizia din 16 iulie 2017 a Curții de Apel Bălți, nu a fost executată, drept urmare nu a decăzut necesitatea menținerii măsurii de asigurare aplicate prin încheierea din 26 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți, asupra apartamentul nr. XXXXX.

Recurenta a precizat că, Cudlenco Ivan, fiind unicul proprietar al bunului imobil supra enunțat, conform datelor din Registrul bunurilor imobile, poate întocmi unipersonal orice acte de dispoziție asupra acestuia, atentând astfel la dreptul său asupra acestui bun imobil.

În motivarea cererii de repunere în termen a recursului, a invocat că nu a fost în ședința de judecată la care s-a examinat cererea lu Cudlenco Ivan privind ridicarea sechestrului, iar despre existența încheierii contestate a aflat abia la 22 noiembrie 2021, când a primit copia acesteia.

Cu referire la cererea înaintată de Melnic Irina, reprezentată de avocatul Boldesco Tatiana, cu privire la repunerea în termen a recursului, Colegiul menționează următoarele:

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Studiind materialele cauzei, Colegiul constată că la dosar lipsesc careva probe ce ar demonstra că Irinei Melnic i-ar fi fost comunicată corespunzător încheierea din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Astfel, în circumstanțele descrise, și ținând cont de faptul că încheierea instanței de apel din 28 septembrie 2021, expediată Irinei Melnic, a fost restituită instanței de apel cu mențiunea “plecat”, iar aceasta nu a recepționat-o și nu a cunoscut despre încheierea respectivă, urmează a fi apreciat corespunzătoare circumstanțelor constatate, cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Or, această situație indică nemijlocit la faptul că soluția instanței de recurs nu trebuie să genereze încălcarea dreptului persoanei la o cale de atac pe motive vulnerabile.

Conform art. 20 al Constituției Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Prin urmare, Colegiul constată că faptul omiterii termenului de contestare a încheierii din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, este neimputabil recurentei.

Din acest considerent cererea de repunere în termen urmează a fi admisă.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Melnic Irina, reprezentată de avocatul Boldesco Tatiana, și va casa încheierea contestată cu restituirea cauzei instanței de apel spre rejudecare la etapa primirii cererii de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Colegiul relevă că prin hotărârea din 30 iunie 2015 a Judecătoriei Bălți, a fost admisă acțiunea inițială, fiind recunoscut pierdut dreptul Irinei Melnic la spațiul locativ - apartamentul nr. XXXXX, cu dispunerea radierii vizei de domiciliu a Irinei Melnic din apartamentul respectiv, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 08 decembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de către Melnic Irina și menținută hotărârea Judecătoriei Bălți din 30 iunie 2015.

Prin decizia din 25 mai 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Irina Melnic, casată decizia Curții de Apel Bălți din 08 decembrie 2015, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 iulie 2017, a fost admis apelul declarat de către Melnic Irina, casată hotărârea Judecătoriei Bălți din 30 iunie 2015 și pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii inițiale ca neîntemeiată și de admitere a acțiunii reconvenționale, fiind declarat nul contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr. 9036 din 20 mai 2013 încheiat între Primăria mun. Chișinău și Cudlenco Ivan.

Prin încheierea din 20 decembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de către Cudlenco Ivan.

La 06 aprilie 2021, Consiliul mun. Bălți a emis decizia nr. 3/8 “Cu privire la anularea pct. 2 din anexa nr. 5 a deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 2/14 din 28 martie 2013” care se referă la vânzarea-cumpărarea, transmiterea-primirea apartamentelor fondului locativ mun. Bălți (ap. XXXXX) în proprietate privată lui Cudlenco Ivan.

Așadar, Colegiul reține că decizia respectivă a fost emisă în conformitate cu art. 14, alin. 2, lit. d), art. 77 al Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Legii privatizării fondului de locuințe nr. 1324-XII din 10 martie 1993, în temeiul deciziei din 16 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți nr. 2a-973/16, cererii din 23 octombrie 2020 lui Cudlenco Ivan și luând în considerație recomandările comisiei pentru privatizare a fondului locativ mun. Bălți (proces-verbal 107 din 25 februarie 2021).

În conformitate cu prevederile art. 180 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, măsura anterioară de asigurare a acțiunii poate fi anulată la cererea pârâtului de către instanța care a ordonat măsura de asigurare ori de instanța în a cărei procedură se află cauza.

Anularea măsurii anterioare de asigurare a acțiunii se soluționează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor repetată însă nu împiedică examinarea problemei. Încheierea judecătorească privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii poate fi atacată cu recurs. Recursul împotriva încheierii de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii sau de substituie a unei forme de asigurare cu o alta suspendă executarea încheierii.

În cazul respingerii acțiunii, măsurile anterioare de asigurare a acțiunii se mențin până când hotărârea judecătorească devine definitivă. În cazul admiterii acțiunii, măsurile anterioare de asigurare își păstrează efectul până la executarea hotărârii judecătorești.

Astfel, conform certificatului pe bunul imobil, eliberat la 23 noiembrie 2021, de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” Serviciul cadastral teritorial “Bălți”, se confirmă că în Registrul bunurilor imobile există următoarele înscrieri valabile referitoare la bunul imobil și drepturile asupra lui, și anume: proprietarul acestui bun este indicat Cudlenco Ivan, iar temeiul înscrierii dreptului de proprietate este contractul de vânzare-cumpărare, transmitere primire a locuinței în proprietate privată nr. 9036 din 20 mai 2013 (extras din decizia nr. 2/14 din 28 martie 2013).

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind pripită concluzia instanței de apel privind anularea măsurilor de asigurare asupra apartamentul nr. XXXXX, aplicate prin încheierea din 26 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți, din motivele ce succed.

În continuare, Colegiul iterează că, instanța de apel în încheierea contestată a concluzionat că, decizia din 16 iulie 2017, a fost executată de către Consiliul mun. Bălți, indicând în acest sens decizia din 06 aprilie 2021.

Astfel, la caz, Colegiul consideră întemeiate argumentele recurente prin care a indicat cu referire la certificatul pe bunul imobil, eliberat la 23 noiembrie 2021, de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” Serviciul cadastral teritorial “Bălți”, că, conform acestui înscris, se adeverește că, la moment decizia din 16 iulie 2017, nu a fost executată, drept urmare nu a decăzut necesitatea menținerii măsurii de asigurare aplicate prin încheierea din 26 noiembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău, asupra imobilului, în situația în care conform înscrierii în Registrul bunurilor imobile, Cudlenco Ivan este unicul proprietar al imobilului supra menționat, și poate întocmi unipersonal orice acte de dispoziție referitor la bunul imobil, ceea ce ar atenta la dreptul Irinei Melnic asupra acestui bun imobil.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți și de a restitui cauza la Curtea de Apel Bălți spre rejudecare, în alt complet de judecată.

În cadrul examinării cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, examinând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite cererea înaintată de Melnic Irina, reprezentată de avocatul Boldesco Tatiana, cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se admite recursul declarat de Melnic Irina, reprezentată de avocatul Boldesco Tatiana.

Se casează încheierea din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cudlenco Ivan împotriva Irinei Melnic cu privire la recunoașterea pierderii dreptului la spațiu locativ și radierea vizei de domiciliu, și la acțiunea reconvențională a Irinei Melnic împotriva lui Cudlenco Ivan, intervenienți accesorii Comisia de privatizare mun. Bălți și Primăria mun. Bălți cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată, cu restituirea cauzei săre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat